

LÆRDOMMER FRA DEM SOM ØNSKET Å VÆRE DISIPLER

Bakgrunnsstoff *Matt 8,19-22; 19,16-26; Mark 10,17-23; Luk 4,16-30; 18,18-30; Joh 3,1-21.*

Minnevers **“Det var også en annen som sa: ‘Jeg vil følge deg, Herre, men la meg først få si farvel til dem der hjemme.’ Men Jesus svarte: ‘Ingen som har lagt hånden på ploget og så ser seg tilbake, er skikket for Guds rike’” (Luk 9,61.62).**

Livet er fullt av mysterier på alle plan, fra partikler mindre enn et atom til rommets og tidens egentlige vesen. Det er så mye vi ikke engang fatter det minste av.

Men av alt det som er vanskelig å forstå, så er ingenting mer mystisk enn selve menneskehjertet. På et øyeblikk fatter man beslutninger som på godt og ondt kan få dramatiske følger for hele livet, for evig og alltid, og det av grunner som fortoner seg uutgrunnelige (kanskje også for en selv). Da er det ikke rart at Skriften sier om hjertet: “Hvem skjønner seg på det?” (*Jer 17,9*).

Denne uken skal vi se på noen som ville være disipler, og deres hjerters beslutninger.

Ukeoversikt Hva sier evangeliene om dem som ville være disipler? Hva kan vi lære av deres opplevelser som kan belyse vårt eget disippelforhold, styrke troen og gjøre vår overgivelse fastere?

SØNDAG

Den skriftlærde

Les Matteus 8,19.20 (se også Luk 9,57.58). Hva kan vi lære av dette? Hvilke prinsipper skjuler seg her?

Her har vi en som ikke egentlig ble kalt av Jesus, men som i stedet meldte seg frivillig. Legg også merke til hvor intens hans bekjennelse var. Han ville følge Herren hvor som helst. Det er lett, også for sanne etterfølgere av Herren, å komme med alle slags uttalelser om hvor trofast man skal være (*Luk 22,33*), men det er ikke så lett å holde det man sier (*vers 55-61*).

Når gav du sist Gud et modig troskapsløfte som du senere brøt? Hva lærte du av den erfaringen?

Det som også er interessant ved dette møtet er at han som kom til Jesus med denne bekjennelsen var en skriftlærd, en som tilhørte Israels velutdannede elite. De var “kultiverte, menn med utdanning og anseelse i livet”. – *The SDA Bible Commentary*, bind 5, side 365. Det var ikke mange skriftlærde som identifiserte seg med Jesus. De fulgte ham, ikke for å bli påvirket av hans lære, men for å legge feller for ham. Men her var en skriftlærd som ble rørt av Jesu lære i den grad at han var villig til å bli en av hans disipler.

Men Jesus kjente hjertet, og hans svar viser at denne skriftlærdes motiver kanskje ikke var så altfor rene. Han kan ha ønsket å slutte seg til Jesus i håp om verdslig vinning. Men Kristi svar burde raskt ha fått ham på andre tanker. Teksten sier ikke noe om hva denne skriftlærdes endelige valg ble. Ut fra det Jesus sa er det ikke vanskelig å tenke seg at den skriftlærde gikk sin vei.

Til ettertanke **Hvordan forstår vi det som skjedde med denne skriftlærde og for eksempel Jesu ord i Mark 10,30? Er vi ikke lovt visse umiddelbare fordeler hvis vi følger Jesus nå? I så fall: Hvorfor er det ikke galt å ønske seg disse fordelene? Eller er det det?**

MANDAG

En navnløs disippel

Les Matteus 8,21.22. Hvordan oppfatter du det som skjer her? Hvorfor sier Jesus noe sånt til en som først ville gravlegge sin far?

I går møtte vi en skriftlærde som ønsket å bli disippel. I dag møter vi en annen frivillig, men en som verken er nevnt ved navn eller kjennetegnet ved noen bestemt gruppetilhørighet. Når vi leser historien, kan man lure på om ikke Jesus er urimelig i sine krav. Mannen ba om å få gravlegge sin far, og i jødedommen var det en hellig plikt å sørge for at ens foreldre fikk en anstendig gravferd. Hva er det som foregår her?

Til tross for at mange tror det, var den unge mannens far verken død eller døende. Det kan til og med hende at han “var ved god helse og at hans død lå i en ubestemmelig fremtid.” – *The SDA Bible Commentary*, bind 5, side 366. I så fall, hvorfor svarte mannen slik han gjorde? Var det en unnskyldning, en som Jesus gjennomskuet? Siden de døde vanligvis ble gravlagt

samme dag, ville det ikke vært noe problem hvis faren hadde dødd, for han kunne ha tatt seg av begravelsen og gjenopptatt sitt disippelforhold.

Mannens svar avdekker hans personlighet. I motsetning til den skriftlærdes forhastede impulsivitet var han sein og sløv og manglet iver for arbeidet, han var ubesluttosom og tilbøyelig til å utsette ting. Han utsatte i virkeligheten sitt disippelforhold til en fjern fremtid fordi han ikke ønsket å fatte en beslutning der og da. Hvis han ikke bestemte seg der og da, ville han trolig aldri gjøre det. Det later til at mannen sa at han først kunne begynne sin disippelgjerning når det passet ham. Dessuten ville Jesus gjøre det helt klart at disippelforholdet forutsatte full oppmerksomhet og udelt overgivelse fordi han bare hadde begrenset med tid til å utføre sin oppgave og undervise sine disipler.

Til ettertanke **Kaller Herren deg til å gjøre noe (gjøre det slutt med noen? Kutte ut en vane? Gi en trofast tiende? Vitne for noen?) som du har tenkt å gjøre, men ikke nå? Hvorfor er det farlig å utsette det?**

TIRSDAG

Den rike unge mannen

Les Mark 10,17-23 (se også Matt 19,16-26; Luk 18,18-30). Hva kan vi lære av historien om denne potensielle disippelen?

Dagens avsnitt tar for seg en fargerik personlighet. Han var verken forsagt eller nølte med å vise seg offentlig. Han gjorde en feiende flott entre. Markus forteller at han løp bort til Jesus og falt på sine knær for hans føtter. Markus og Matteus sier ikke hvem han var, men Lukas sier at han var rådsmedlem, og derfor kanskje medlem av jødernes høyt aktede Råd. Matteus sier at han var ung.

Når han kommer til Jesus, innleder han straks en diskusjon og forsøker visstnok å smigre Jesus, som ikke falt for smigeren. I stedet skar Jesus inn til kjernen i hans spørsmål og pekte mannen hen til Guds lov.

Hvorfor skulle Jesus, som visste at frelsen ikke kunne vinnes ved lovgjerninger (Rom 3,28; Gal 2,16), henvise til loven?

I en viss forstand ligger svaret på dette spørsmålet i den unge mannens svar. Han holdt loven, men han følte at det ikke var nok. Noe manglet, og det var derfor han spurte: “Hva er det da jeg mangler? (Matt 19,20). Med andre ord, selv om han i det ytre, i sine handlinger, lot til å være en tro etterfølger av Herren, så var det noe som manglet. Jesu ord, og mannens respons på det Jesus sa, viser at han egentlig ikke var omvendt. Ved å peke på budene viste Jesus at sann frelse ytrer seg i en lydighet mot loven som innebærer død for selvet. Mannens velstand var blitt en avgud for ham, og Jesus viste ham at til tross for hans fine ytre var hans skatt her på jorden, ikke i himmelen, og han trengte en radikal omvendelse.

Til ettertanke Du holder kanskje budene, i alle fall i det ytre, men hvor er din skatt? Hvordan rettferdiggjør du svaret, og hva er grunnene til det?

ONSDAG

Nikodemus

En av de mest berømte historiene i Det nye testamente handler om Nikodemus, han som kom til Jesus om natten og stilte ham spørsmålet: “Hvordan kan dette skje?” (Joh 3,9).

Les Joh 3,1-21. Hva var det Nikodemus spurte om?

Tenk så interessant at Jesus skulle snakke med Nikodemus om Den hellige ånds verk når det i virkeligheten var opplagt av det Nikodemus sa og gjorde at han var under Åndens påvirkning. Det at han kom til Jesus, ikke for å legge feller for ham (som så mange av hans samtidige), men for å lære, viser hvor oppriktig han var.

Hva kan vi lære av Kristi ord om disippelforholdet ut fra det han sa til Nikodemus?

Jesu svar til Nikodemus var ikke bare avpasset etter hans behov, men i Johannesevangeliet har det som oppgave å peke på egnede og uegnede kjennetegn på et disippelforhold. Det innebærer at fysisk fødsel og det å være nedstammet fra den jødiske nasjon ikke er nok til å ha et ekte disippelforhold. Det å være disippel forutsetter en ny fødsel som knytter en til det himmelske og åpner en for Den hellige ånds stadige påvirkning. Det at Nikodemus misforstod alt dette understreker bare at det ikke er nok å være født jøde, eller å være født inn i den rette familien. Det ga også en anledning til å utdype disippelforholdets natur. Selv om Nikodemus ikke der og da valgte å stå frem som disippel, opptrådte han til tider som en disippel i det skjulte. I alle fall i førstningen var han en potensiell disippel, for han stod ikke frem da. Men som vi vet skulle det endre seg siden (*Joh 19,39*).

Til ettertanke Du har kanskje den rette bakgrunnen, altså tilhører den rette menigheten med de rette trossetningene og den rette læren. Men hvorfor er ikke det nok? Hvordan kan vi unngå faren ved å tro at medlemskap i den rette menigheten, eller til og med kjennskap til de rette læresetningene, er alt vi trenger?

TORS DAG**Flokkmentalitet**

Som vi vet er frelsen en personlig sak. Vi blir ikke frelst i flokk, vi kommer ikke samlet inn i himmelriket (se *Esek 14,20*). I siste instans vil vi alle måtte svare for våre egne gjerninger, ikke for andres (*Rom 14,12*).

Likevel er det ikke mange av oss som lever isolert for oss selv. Vi har kontakt med andre, og vi påvirker andre, akkurat som vi blir påvirket av dem. Dette er bare en side av det å være menneske, og gjaldt også mennesket i syndfri tilstand (se *1 Mos 3,6*), vi påvirker hverandre, på godt og ondt. Og hvis vi ikke passer oss, vil vår innflytelse dessverre kunne bli negativ.

Les Luk 4,16-30. Hva skjedde her? Hvorfor handlet folket, som en gruppe, slik de gjorde? Hva førte til fall for disse potensielle disiplene?

Først undret de seg over hans ord, men da disse ordene skar dem i hjertet, vendte de seg mot ham. Forestill deg hvordan det ville vært om en mulig disippel, i stedet for å gi etter for sinnet, hadde tatt til seg irettesettelsen. Hvem vet hvordan han kunne ha påvirket de andre? I stedet leser vi at alle i synagogen ble sinte, så sinte at de forsøkte å drepe ham. Hver enkelt sinne påvirket en annens, og så atter en, helt til hele synagogen, som hadde kommet for å tilbe Herren, ble grepet av sinne og prøvde å

drepe ham i stedet. Hvis hvilken som helst av disse menneskene hadde mottatt Jesu irettesettelse alene, ville de kanskje blitt sinte, men høyst sannsynlig ville de ha gått sin vei. Men nå gripes de av flokkens makt og handler på en grusom måte.

Til ettertanke **Hvor lett blir du påvirket av flokken, av din egen kultur og ditt eget samfunns fordommer og lære? Hvilke praktiske tiltak kan verne deg mot flokkmentalitetens farer?**

FREDAG

Videre studium

Les *The SDA Bible Commentary*, bind 5, side 365, 366, 456-460, 602-605, 926-934; “Rådsherren som ble Kristus-tilhenger” i *Alfa og Omega*, bind 4, side 138-145 (DA:167-177), “Makt over storm og demoner” i *Alfa og Omega*, bind 4, side 286-294 (DA:333-341) og “Det viktigste” i *Alfa og Omega*, bind 5, side 74-78 (DA:518-523).

“I en tid med sykkelig fromhet og fordreide prinsipper vil de som i liv og levnet er omvendt legge for dagen en sunn og smittsom åndelighet. De som kjenner sannheten slik den er åpenbart i Guds ord, må nå tre frem. Mine brødre, det er dette Gud forventer av dere. All deres innflytelse må nå settes inn på den rette siden. Alle må lære å forsvare sannheten som er verd å ta imot.” – *Medical Ministry*, side 22.

“Selv om Nikodemus ikke stod åpent fram og bekjente Kristus, hendte det flere ganger i Det høye råd at han motsatte seg prestenes forsøk på å utrydde ham. Da Kristus ble hengt på korset, husket Nikodemus ordene fra samtalen den natten på Oljeberget: «Og likesom Moses løftet opp slangen i ørkenen, slik skal også Menneskesønnen løftes opp.» Da forstod han at Jesus var verdens frelser.” – *Alfa og Omega*, bind 6, side 74 (AA:104)

- Spørsmål til drøftelse**
- 1. Har du noen gang blitt sugd inn i en flokkmentalitet og sluttet deg til mengden, kanskje grepet av følelser, og så gjort noe som du siden angret? Hva har du i så fall lært av denne opplevelsen som kan beskytte deg mot å gjøre det samme om igjen?**
 - 2. Tenk mer på dette som ble sagt tidligere kunne uken, at det ikke er nok å tilhøre den sanne menighet. Hva har dette å si for oss som syvendedags adventister? Hvordan står vi i fare for å gå i den samme fellen, å tro at alt vi trenger er å ha sannheten? Snakk sammen i gruppen om hvordan vi kan beskytte oss mot dette bedraget.**
 - 3. Se på grunnen som disse potensielle disiplene anvendte for ikke å overgi seg (med, og det kan vi være sikre på, unntak av Nikodemus). Hvilke andre unnskyldninger bruker folk? Hvordan kan vi som en menighet hjelpe dem som kjemper med denne store beslutningen?**
 - 4. Hva er forskjellen på det å være en “troende” og det å være en disippel?**